

แบบประเมินความพร้อมสำหรับการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล (แบบประเมินตนเอง)

คำชี้แจง

การประเมินความพร้อมสำหรับการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล (หรือโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน) มุ่งหวังให้โรงเรียนที่มีความสนใจและสมัครใจจะเข้าร่วมเป็น “โรงเรียนอีโคสคูล” ได้ ประเมินตนเอง ว่า... **โรงเรียนของเรามีการดำเนินงานครบถ้วน ตาม 4 พันธกิจหลักของโรงเรียนอีโคสคูล หรือไม่?**

ซึ่งแนวคิดในการประเมินโรงเรียนอีโคสคูลนี้ มุ่งเน้นการ ประเมินเพื่อ “พัฒนา” โรงเรียน ให้สามารถเป็นโรงเรียนอีโคสคูลได้อย่างสมบูรณ์แบบ ตามหลักการจัดการโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) โดยมีเป้าหมายสูงสุดก็เพื่อ ผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ ที่พร้อมจะเติบโตขึ้นเป็น “พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม” หรือ Environmental Citizen

สำหรับในการประเมินโรงเรียนอีโคสคูล ขอแนะนำให้ผู้ประเมิน **ให้คะแนนตัวชี้วัด (ทั้ง 45 ตัวชี้วัด) ตามสภาพจริงที่พบ** จึงจะได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำ เพื่อที่โรงเรียนของท่านจะสามารถกำหนดทิศทางและวางแผนในการ “พัฒนา” โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ตรงตามสภาพ ความพร้อม และบริบทที่เป็นจริง ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูลมีความเป็นมาตรฐาน และสามารถผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพออกสู่ชุมชนและสังคมไทยต่อไป

แบบประเมินโรงเรียนอีโคสคูล ประกอบด้วย 45 ตัวชี้วัด โดยจะเป็นการประเมินมิติการดำเนินงาน ภายใต้อันพันธกิจหลักทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- พันธกิจที่ 1 : นโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาและโครงสร้างการบริหารจัดการ (4 มิติ 16 ตัวชี้วัด)
- พันธกิจที่ 2 : การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา (4 มิติ 12 ตัวชี้วัด)
- พันธกิจที่ 3 : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (3 มิติ 11 ตัวชี้วัด)
- พันธกิจที่ 4 : การมีส่วนร่วมและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (2 มิติ 6 ตัวชี้วัด)

ความหมายของระดับคะแนน 0-4

- ระดับคะแนน 0 หมายถึง **ไม่ปรากฏ** หรือ **ไม่มี** หรือ **ร้อยละ 0**
- ระดับคะแนน 1 หมายถึง **ไม่ชัดเจน** หรือ **น้อย** หรือ **น้อยกว่าร้อยละ 25**
- ระดับคะแนน 2 หมายถึง **พอเห็นบ้าง** หรือ **ปานกลาง** หรือ **ร้อยละ 26-50**
- ระดับคะแนน 3 หมายถึง **ชัดเจน** หรือ **มาก** หรือ **ร้อยละ 51-75**
- ระดับคะแนน 4 หมายถึง **ชัดเจนมาก** หรือ **มากที่สุด** หรือ **มากกว่าร้อยละ 75**

โรงเรียน..... จังหวัด.....

พันธกิจที่ 1 : นโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาและโครงสร้างการบริหารจัดการ (4 มิติ 16 ตัวชี้วัด)

มิติการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	คะแนน (0-4)	แหล่งที่มาข้อมูล
1. การกำหนดนโยบายด้าน "สิ่งแวดล้อมศึกษา"	(1) โรงเรียนกำหนดนโยบายด้าน "สิ่งแวดล้อมศึกษา" ไว้อย่างชัดเจน		นโยบาย/ วิทยาลัยศึน สอบถาม/ สัมภาษณ์
	(2) ครู บุคลากร นักเรียน และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายฯ		
	(3) ครู บุคลากร นักเรียน และ ชุมชน รั้บรู้และเข้าใจนโยบายฯ		
2. การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการด้าน "สิ่งแวดล้อมศึกษา"	(1) มีกรอบโครงสร้างการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา		ผังโครงสร้างการบริหาร สอบถาม/ สัมภาษณ์ คำสั่ง
	(2) มีการกำหนดบุคลากร/ ผู้รับผิดชอบ		
	(3) มีการกำหนดบทบาท/ ภาระหน้าที่รับผิดชอบ		
	(4) ใช้รูปแบบการบริหารจัดการ "แบบมีส่วนร่วม"		
3. การนำนโยบายด้าน "สิ่งแวดล้อมศึกษา" สู่การปฏิบัติ	(1) มีกิจกรรม/ โครงการ/ โครงการงาน ปรากฏในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน		แผนปฏิบัติการประจำปี กิจกรรม สอบถาม/ สัมภาษณ์ ผลงาน/ รายงาน
	(2) มีกิจกรรม/ โครงการ/ โครงการงาน ที่สนับสนุน "การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา" (พันธกิจที่ 2)		
	(3) มีกิจกรรม/ โครงการ/ โครงการงาน ที่สนับสนุน "การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน" (พันธกิจที่ 3)		
	(4) มีกิจกรรม/ โครงการ/ โครงการงาน ที่สนับสนุน "การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม" (พันธกิจที่ 4)		
	(5) กิจกรรม/ โครงการ/ โครงการงาน ได้รับการสนับสนุนทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ/ อุปกรณ์ ฯลฯ) อย่างเหมาะสม		
	(6) เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ/ โครงการงาน		
	(7) มีผลงานเป็นที่ปรากฏ		
4. การกำกับ ดูแล ติดตาม และ ประเมินผล	(1) มี "ระบบ" กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล		คำสั่ง/ แผนติดตาม บันทึกการประชุม
	(2) มีการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง		
คะแนนรวม			
คะแนนเฉลี่ย			(= คะแนนรวม/ 16)

พันธกิจที่ 2 : การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา (4 มิติ 12 ตัวชี้วัด)

มิติการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	คะแนน (0-4)	แหล่งที่มาข้อมูล
1. ครูพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปใช้พัฒนากระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา	(1) จำนวนครูในโรงเรียนที่พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง		คำสั่ง/ บันทึกข้อความ สำเนาอนุมัติบัตร
	(2) ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน (ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้)		ภาพถ่าย
2. การพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ รายวิชาเพิ่มเติม หรือ รายวิชาพื้นฐาน หรือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือ บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษา	(1) มีหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา (ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง) ที่มีองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ แนวคิด โครงสร้าง เวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และ เกณฑ์การประเมิน		คำสั่ง เอกสารหลักสูตร ภาพกิจกรรม ผลงานนักเรียน
	(2) มีหลักสูตรฯ ที่พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษาครบทั้ง 5 ข้อ (ได้แก่ ความตระหนัก ความรู้ ทักษะ เจตคติ และ การมีส่วนร่วม)		
	(3) หลักสูตรฯ ได้รับการประเมินผลการใช้ ปรับปรุง และ พัฒนา		
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการ "สิ่งแวดล้อมศึกษา" ที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพเงื่อนไขของโรงเรียนและชุมชน	(1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความต้องการ ความถนัด และ ความสนใจของผู้เรียน		เอกสารหลักสูตร ภาพกิจกรรม
	(2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น		สอบถาม/ สัมภาษณ์ ผลงานนักเรียน
	(3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การสืบค้น/ รวบรวม ข้อมูลจากท้องถิ่น		
	(4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ให้มีการนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น มาวิเคราะห์ เชื่อมโยงประเด็น ปัญหา/ ประเด็นเรียนรู้ /สถานการณ์ท้องถิ่น และ กำหนดทางเลือกในการจัดการที่เหมาะสม		
4. แหล่งเรียนรู้ หรือ ทรัพยากรการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และ/ หรือ ในชุมชน	(1) มีแหล่งเรียนรู้ หรือ ทรัพยากรการเรียนรู้ ภายในโรงเรียน และ/หรือ ในชุมชนที่เหมาะสมกับผู้เรียน		ผลงานนักเรียน ภาพถ่าย
	(2) มีการใช้แหล่งเรียนรู้ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้		บันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้
	(3) แหล่งเรียนรู้เกิดจากการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน		ภูมิปัญญา/ ประชาชนชาวบ้าน
	คะแนนรวม		
	คะแนนเฉลี่ย		(= คะแนนรวม/ 12)

พันธกิจที่ 3 : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (3 มิติ 11 ตัวชี้วัด)

มิติการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	คะแนน (0-4)	แหล่งที่มาข้อมูล
1. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ได้แก่ ด้านขยะ ด้านน้ำ ด้านพลังงาน ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านสารเคมี พื้นที่สีเขียว การบริโภค การใช้วัสดุ-อุปกรณ์ และด้านอื่นๆ)	(1) โรงเรียนมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับบริบท อย่างน้อย 3 ด้าน		สภาพจริงในโรงเรียน ผลงาน/ รายงาน
	(2) มีข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เชิงปริมาณ) ทั้งก่อน-หลังการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		สอบถาม/ สัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรม ภาพกิจกรรม
	(3) จำนวนครู บุคลากร และ นักเรียน ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน		ข้อมูลเชิงสถิติ มาตรการต่างๆ
	(4) ครู บุคลากร และ นักเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในทุก ๆ ขั้นตอน		
	(5) กิจกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (อย่างน้อยด้านละ 1 ครั้ง/ปีการศึกษา)		
	(6) มีการสื่อสารกิจกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้ทุกคนในโรงเรียนได้รับรู้และมีส่วนร่วม		
2. "รูปธรรม" ที่เกิดขึ้นจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	(1) สภาพแวดล้อมในโรงเรียน "สื่อ" หรือ "สะท้อน" ให้เห็นถึงความเป็นโรงเรียนอีโคสคูล		สภาพจริงใน โรงเรียน ภาพกิจกรรม ผลงาน/ รายงาน ข้อมูลเชิงสถิติ มาตรการต่างๆ
3. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู- นักเรียน-บุคลากรในโรงเรียน	(1) ครูและบุคลากรมี "ความภาคภูมิใจ" ในการดำเนินกิจกรรม หรือ เข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน		สอบถาม/ สัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรม ภาพกิจกรรม
	(2) นักเรียนมี "ความภาคภูมิใจ" ในการดำเนินกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน		ใบประกาศนียบัตร โล่เชิดชูเกียรติต่างๆ
	(3) ครูและบุคลากรมี "พฤติกรรม" หรือแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม		
	(4) นักเรียนมี "พฤติกรรม" หรือแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม		
	คะแนนรวม		
	คะแนนเฉลี่ย		(= คะแนนรวม/ 11)

พันธกิจที่ 4 : การมีส่วนร่วมและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (2 มิติ 6 ตัวชี้วัด)

มิติการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	คะแนน (0-4)	แหล่งที่มาข้อมูล
1. เครือข่ายที่ "เข้าร่วมกิจกรรม" ด้านสิ่งแวดล้อมกับโรงเรียน	(1) ผู้ปกครอง "เข้าร่วมกิจกรรม" ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ		สอบถาม/ สัมภาษณ์ ภาพถ่าย
	(2) ชุมชน "เข้าร่วมกิจกรรม" ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ		
	(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง "เข้าร่วมกิจกรรม" ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ		
2. ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่าย	(1) ผู้ปกครองสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจของโรงเรียนอัสสัมชัญ (ทั้ง 4 พันธกิจ) เป็นอย่างดี		สอบถาม/ สัมภาษณ์ ภาพถ่าย ผลงาน/ รายงาน
	(2) ชุมชนสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจของโรงเรียนอัสสัมชัญ (ทั้ง 4 พันธกิจ) เป็นอย่างดี		
	(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจของโรงเรียนอัสสัมชัญ (ทั้ง 4 พันธกิจ) เป็นอย่างดี		
คะแนนรวม			
คะแนนเฉลี่ย			(= คะแนนรวม/ 6)

..... ผู้ประเมิน

()

ตำแหน่ง